Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001238

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 10-04-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ №158 від 28.04.2025 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бекетова Наталія Веніамінівна
2. Nataliia V. Beketova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCHID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Психологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Психологія

Дата захисту: 10-04-2025

Спеціальність за освітою: Міжнародна журналістика. Психологія.

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 7918

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 15.31.31

Тема дисертації:

1. Психологічні особливості перебігу постковідного синдрому в підлітковому віці
2. Psychological characteristics of Post-COVID syndrome progression in adolescence

Реферат:

1. Дисертація присвячена теоретичному обґрунтуванню й експериментальному дослідженню психологічних особливостей перебігу постковідного синдрому в підлітковому віці. У дисертаційному дослідженні наведено теоретичне узагальнення та сучасний підхід до вирішення проблеми визначення психологічних особливостей перебігу постковідного синдрому в підлітковому віці, що виявляється у системності вивчення та проведенні комплексної оцінки клініко-психологічних проявів постковідного синдрому; визначенні факторів ризику виникнення постковідного синдрому і психологічних проблем у підлітків; особливостей психоемоційних проявів та когнітивних дисфункцій у підлітків в стані постковідного синдрому; виявленні

зв'язків та взаємозалежностей між нейровегетативними, психоемоційними проявами та когнітивними функціями в підлітків з постковідним синдромом; розробці та апробації комплексної програми з корекції емоційної сфери та відновлення й розвитку когнітивних функцій у підлітків з постковідним синдромом. В науковій роботі здійснено теоретичний аналіз вітчизняних і зарубіжних концептуальних підходів щодо факторів ризику формування, основних механізмів формування постковідного синдрому та виникнення психологічних проблем на його фоні у підлітків, що призводять до негативного впливу на їх психологічне здоров'я. Констатовано, що на даний момент немає єдиного визначення та структурного наповнення поняття "постковідний синдром". У нашому дослідженні постковідний синдром розглядався як патологічний стан після перенесеної гострої інфекції COVID- 19, що супроводжується тривалим (більше 3-х місяців) збереженням як фізичних і нейро-вегетативних, так і психологічних проблем зі здоров'ям, що знижують здатність підлітків до навчання та порушують їх якість життя. Це зумовило необхідність визначення факторів ризику формування постковідного синдрому саме в підлітковому віці, визначення психоогічних особливостей їх емоційної та когнітивної сфер та розробки відповідної комплексної програми корекції виявлених порушень і відновлення когнітивного функціонування. В процесі розробки математичних моделей прогнозу виникнення постковідного синдрому в підлітковому віці й розвитку психологічних проблем на його фоні на основі теоретичного узагальнення та аналізу анкетних даних досліджуваних підлітків були виявлені статистично значущі комбінації фактори ризику для прогнозу виникнення психологічних проблем на фоні постковідного синдрому: жіноча стать; тяжкий перебіг COVID-19 з лікуванням в стаціонарі чи відділенні інтенсивної терапії/реанімації; наявність поєднання 3-х чи більше таких симптомів як "мозковий туман", запаморочення, судоми, головний біль, порушення сну, патологічна втома, тривалі (більше 3-х тижнів) лихоманка/субфебрилітет; низький матеріальний статус сім'ї; тютюнопаління; хронічний стрес в родині / школі. Виявлення психологічних особливостей перебігу постковідного синдрому у досліджуваних проводилося шляхом виявлення у них рівнів нейротизму (експрес-діагностика неврозу К. Хека і Х. Хесс), особистіної та ситуативної тривожності (опитувальник Спілбергера-Ханіна (STAI)), наявності проявів депресії (госпітальна шкала тривоги і депресії (HADS) і шкала депресії Бека (BDI)) та когнітивних дисфункцій (за Монреальською шкалою оцінки когнітивних функцій (MoCA). На основі теоретичного узагальнення й аналізу результатів емпіричного дослідження з використанням t-критерія Стьюдента для незалежних груп виявлено наступні психологічні особливості перебігу постковідного синдрому у підлітків: більшу частоту прояву нейротизму й ситуативної тривожності низького та помірного ступенів за відсутності достовірної різниці в показниках особистісної тривожності; наявність у ¾ досліджуваних субклінічних та клінічних проявів депресії переважно легкого, помірного та виразного ступенів; наявність у двох третин підлітків когнітивних дисфункцій переважно легкого і, в меншій мірі, помірного ступеня. Констатовано наявність достовірних кореляційних зв'язків середньої сили між показниками нейропсихологічного тестування, факторами ризику та нейровегетативними проявами у підлітків з постковідним синдромом, а саме: між загальним балом оцінки когнітивного статусу та показниками оцінки психоемоційного статусу; між показниками оцінки наявності проявів депресії та показниками ситуативної тривожності. Підтверджено, що наявність проявів депресії значно погіршує когнітивне функціонування та виконавчу діяльність підлітків; висока тривожність негативно впливає на виконання завдань, які вимагають більшої концентрації уваги, а афективні прояви мають достовірні кореляційні зв'язки з виявленими нами факторами ризику виникнення постковідного синдрому та психологічними проблемами на його фоні в підлітковому віці.

2. This dissertation presents theoretical generalizations and a modern approach to addressing the problem of determining the psychological characteristics of Post-COVID syndrome in adolescence. It encompasses a systematic study and a comprehensive assessment of the clinical and psychological manifestations of Post-COVID syndrome, identification of risk factors for its development and associated psychological problems in adolescence, exploration of psycho-emotional manifestations and cognitive dysfunctions, and the interrelationships between neurovegetative, psycho-emotional, and cognitive functions in adolescents with Post-COVID syndrome. Additionally, it includes the development and testing of a comprehensive program aimed at correcting emotional

disorders and restoring and enhancing cognitive functions in adolescents with Post-COVID syndrome. The study involves a theoretical analysis of domestic and international conceptual approaches regarding risk factors, key mechanisms of Post-COVID syndrome formation, and the emergence of psychological problems caused by the syndrome, which negatively impact adolescents' mental health. The study concludes that there is currently no unified definition or structural understanding of the term "Post-COVID syndrome." In this study, Post-COVID syndrome is defined as a pathological condition persisting more than three months after acute COVID-19 infection, accompanied by prolonged physical, neurovegetative, and psychological health problems that impair adolescents' ability to learn and reduce their quality of life. This necessitated the identification of risk factors for Post-COVID syndrome formation specifically in adolescence, determination of psychological characteristics in their emotional and cognitive domains, and the development of a comprehensive program for correcting identified disorders and restoring cognitive functioning. During the development of mathematical models to predict the occurrence of Post-COVID syndrome in adolescence and the development of psychological problems due to it, statistically significant combinations of factors were identified based on theoretical generalization and analysis of questionnaire data from the studied adolescents. These include female sex; severe course of COVID-19 requiring hospitalization or intensive care; the presence of three or more symptoms such as "brain fog," dizziness, seizures, headaches, sleep disturbances, pathological fatigue, prolonged (more than three weeks) fever/subfebrility; low family income; smoking; and chronic stress in the family/school environment. The study of psychological characteristics of Post-COVID syndrome in the participants was conducted by assessing their levels of neuroticism (express-diagnosis of neuroticism by K. Heck and H. Hess), personal and situational anxiety (Spielberger-Hanin State-Trait Anxiety Inventory (STAI)), the presence of depressive symptoms (Hospital Anxiety and Depression Scale (HADS) and Beck Depression Inventory (BDI)), and cognitive dysfunctions (Montreal Cognitive Assessment (MoCA)). Based on the theoretical generalization and analysis of the results of the empirical study using the Student's t-test for independent groups, the following psychological features of the course of Post-COVID syndrome in adolescents were identified: a higher frequency of neuroticism and situational anxiety at low and moderate levels, with no significant difference in personal anxiety levels; the presence of subclinical and clinical manifestations of depression in three-quarters of the participants, predominantly of mild, moderate, and marked severity; and the presence of cognitive dysfunctions in two-thirds of the adolescents, predominantly of mild severity, with a lesser degree of moderate severity. Significant moderate correlations were found between the neuropsychological testing scores, risk factors, and neurovegetative manifestations in adolescents with Post-COVID syndrome, specifically: between the overall score of cognitive status and the evaluation of emotional status; between the assessment of depressive symptoms and situational anxiety scores. It was confirmed that the presence of depressive symptoms significantly worsens cognitive functioning and executive performance in adolescents; high anxiety negatively affects the performance of tasks requiring higher concentration, while affective manifestations have significant correlations with the identified risk factors for Post-COVID syndrome and psychological issues in adolescence. The main conclusions of the empirical study confirm the negative impact of the risk factors for the development of Post-COVID syndrome on the emergence of psychological problems in adolescents, emphasizing the need to develop a comprehensive program for the correction of emotional regulation and the recovery and development of cognitive functions in adolescents with Post-COVID syndrome.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1.Бекетова, Н., Мозгова, Г. (2024). Когнітивний статус при постковідному синдромі у підлітків. Журнал «Перспективи та інновації науки» (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»), № 10(44), 765-774. URL: http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/15624 DOI: https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-10(44)-765-774
- 2.Бекетова, Н., Мозгова, Г. (2024). Рівень нейротизму при постковідному синдромі у підлітків. Журнал «Перспективи та інновації науки» (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»), № 9(43), 513-524. URL: http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/14935/15005 DOI: https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-9(43)-513-524
- 3.Бекетова, Н., Мозгова, Г., Бекетова, Г. (2024). Фактори ризику розвитку психологічних розладів при постковідному синдромі у підлітків. Журнал «Наукові перспективи», № 7(49), 1145-1156. URL: http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/13605/13671 DOI: https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-7(49)-1145-1156
- 4.Бекетова, Н., Мозгова, Г. (2024). Особистісна та ситуативна тривожність і депресія при постковідному синдромі у підлітків. Журнал «Наукові перспективи», № 9(51), 1079-1091. URL: http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/15221/15291 DOI: https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-9(51)-1078-1091
- 5.Бекетова Г.В., Мозгова Г.П., Бекетова Н.В. (2024). Постковідний синдром у дітей і підлітків: що нового в підходах до запобігання психологічним, нейровегетативним і фізичним проявам та їх корекції? Журнал «Здоров'я дитини», № 4(19), 93-98. URL: http://www.mif-ua.com/archive/article_print/53782 (журнал входить у міжнародну базу даних Scopus)
- 6. Бекетова Г.В., Савінова К.Б., Мозгова Г.П., Бекетова Н.В. (2021). Здоровий спосіб життя — основа збереження здоров'я школярів. Журнал «Здоров'я дитини», №8, 27-32. URL: https://childshealth.zaslavsky.com.ua/index.php/journal/article/view/1476 DOI: https://doi.org/10.22141/2224-0551.16.8.2021.248705
- 7.Г.В. Бекетова, К.Б. Савінова, Г.П. Мозгова, Н.В. Бекетова (2021). Роль здоров'язберігаючих технологій у збереженні здоров'я школярів. Сучасна педіатрія, 8(120)/20, 16-20. URL: https://med-expert.com.ua/journals/en/role-health-saving-technologies-maintaining-pupils-heath/?link=https://med-expert.com.ua/journals/en/publishing-activity-en/sovremennaya-pediatriya-ukraine-en/modern-pediatrics-ukraine-8-2021/ DOI: 10.15574/SP.2021.120.16
- 8. G.V. Beketova, G.P. Mozgova, O.V. Soldatova, M.I. Nekhaienko, I.P. Horiacheva, N.V. Alekseienko, L.V. Kvashnina, N.V. Beketova (2020). Prevalence, clinical features, and prognosis of the psychosomatic pathology in children with psychophysical developmental disorders. Світ медицини та біології, №1(71), 7-13. URL: https://womab.com.ua/upload/16.1/SMB-2020-01-007.pdf DOI: {10.26724/2079-8334-2020-1-71-7-13} (журнал входить у міжнародні бази даних Scopus і Web of Science) (Г.В. Бекетова, Г.П. Мозгова, О.В. Солдатова, М.І. Нехаєнко, І.П. Горячева, Н.В., Алексєєнко, Л.В. Квашніна, Н.В. Бекетова (2020). Розповсюдженість, клінічіні особливості та прогнозування перебігу психосоматичної патології у дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Журнал «Світ медицини та біології», №1(71), 7-13. URL: https://womab.com.ua/upload/16.1/SMB-2020-01-007.pdf DOI: {10.26724/2079-8334-2020-1-71-7-13} (журнал входить у міжнародні бази даних Scopus і Web of Science)
- 1. Бекетова Г.В., Горячева И.П., Волосовец А.А., Мозговая Г.П., Бекетова Н.В. (2022). Психологические особенности детей и подростков, перенесших COVID-19: возможности коррекции. Журнал «Педиатрия. Восточная Европа», № 10(1), 145-161. URL: https://recipe.by/wp-content/uploads/2022/03/145-160_ped-1-2022-t10.pdf DOI: https://search.rads-doi.org/project/8926/object/126032 (журнал входить у міжнародну базу даних Scopus) (Бекетова Г.В., Горячева І.П., Волосовець А.А., Мозгова Г.П., Бекетова Н.В. (2022). Психологічні особливості дітей і підлітків, які перенесли COVID-19: можливості корекції. Журнал «Педіатрія. Східна Європа», № 10(1), 145-161. URL: https://recipe.by/wp-content/uploads/2022/03/145-

160_ped-1-2022-t10.pdf) DOI: https://search.rads-doi.org/project/8926/object/126032 (журнал входить у міжнародну базу даних Scopus)

- 2.Beketova G., Savinova K., Volosovets A., Mozgova G., Beketova N., Gan R. (2022). Health-preserving technologies in the prevention of the development of functional disorders of the cardiovascular system in pupils. Cardiology in Belarus, №1, 17-27. URL: https://recipe.by/wp-content/uploads/2022/02/17-27_kard-1-2022-t14.pdf DOI: https://doi.org/10.34883/PI.2022.14.1.002 (журнал входить у міжнародну базу даних Scopus і Web of Science) (Бекетова Г., Савінова К., Волосовець А., Мозгова Г., Бекетова Н., Ган Р. (2022). Здоров'язберігаючі технології в профілактиці розвитку функціональних розладів серцево-судинної системи в учнів. Журнал «Кардіологія в Білорусі», №1, 17-27. URL: https://recipe.by/wp-content/uploads/2022/02/17-27_kard-1-2022-t14.pdf DOI: https://doi.org/10.34883/PI.2022.14.1.002 (журнал входить у міжнародну базу даних Scopus і Web of Science)
- 3.Galyna V. Beketova, Galyna P. Mozgova, Oleh G. Shekera, Natalia V. Beketova, Liubava-Stephania M. Pryimatchuk (2019). Neurophysiological characteristics of psychosomatic disorders and psychosomatic pathology in children. Wiadomości Lekarskie, №12, 2282-2287. URL: http://www.scopus.com/inward/record.url?eid=2-s2.0-85081022805&partnerID=MN DOI: 10.36740/WLek201912104 (журнал входить у міжнародні бази даних Scopus і Web of Science) (Галина Бекетова, Галина Мозгова, Олег Шекера, Наталія Бекетова, Любава-Стефанія Прийматчук (2019). Нейрофізіологічна характеристика психосоматичних розладів і психосоматичної патології у дітей. Журнал «Медичні вісті», №12, 2282-2287. URL: https://wiadlek.pl/wp-content/uploads/2020/02/WL-12-cz-I-2019.pdf DOI: 10.36740/WLek201912104) (журнал входить у міжнародні бази даних Scopus і Web of Science)

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мозгова Галина Петрівна

2. Halyna P. Mozghova

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.04

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0003-4836-245X

Додаткова інформація: https://scholar.google.com/citations?user=M6k1swsAAAAJ&hl=uk

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Луньов Віталій Євгенійович
2. Vitalii Lunov

Кваліфікація: к. психол. н., доцент, 19.00.01

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0002-7085-8454

Додаткова інформація: https://www.webofscience.com/wos/author/record/34933396; https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57211576077; https://sciprofiles.com/profile/lunov

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Андрущенко Тетяна Вікторівна
2. Tetiana V. Andrushchenko

Кваліфікація: д.політ.н., професор, 23.00.01

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0001-6701-8035

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?user=JtCL7QwAAAAJ&hl=uk

Повне найменування юридичної особи: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

Код за ЄДРПОУ: 02214188

Місцезнаходження: вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Співак Любов Миколаївна

2. Liubov M. Spivak

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.07

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0002-3653-5432

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?user=UXC10owAAAAJ&hl=ru; https://www.webofscience.com/wos/author/record/G-7822-2019

Повне найменування юридичної особи: Бердянський державний педагогічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125220

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 71100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ханецька Тетяна Іванівна

2. Tetiana Khanetska

Кваліфікація: к. психол. н., доцент, 19.00.07

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0001-9767-5116

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?user=NYLnRPkAAAAJ&hl=uk

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Руденко Лілія Миколаївна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Руденко Лілія Миколаївна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Кліваденко Наталія Іванівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна